

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 76g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
469 alineatul (1) din Codul de procedură penală
*(chestiunile care urmează a fi soluționate
de către instanță la executarea pedepsei)*

CHIȘINĂU

27 iunie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 5 iunie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 469 alin.(1) pct.1), 2), 6), 17) și 18) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către Tudor Cojocaru, parte în dosarul nr.21r-422/17, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 5 iunie 2017 de către completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Svetlana Balmuș, Xenofon Ulianoschi și Sergiu Furdui), în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 17 noiembrie 2015, condamnatul Tudor Cojocaru s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere privind schimbarea categoriei penitenciarului.

4. Prin încheierea din 2 martie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a dispus încetarea examinării cererii condamnatului Tudor Cojocaru.

5. Condamnatul Tudor Cojocaru, nefiind de acord cu încheierea din 2 martie 2017, a declarat recurs, solicitând casarea acesteia, din motiv că instanța de judecată nu a examinat toate cerințele invocate.

6. La 28 aprilie 2017, condamnatul Tudor Cojocaru a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 469 alin.(1) pct.1), 2), 6), 17) și 18) din Codul de procedură penală.

7. Prin încheierea din 26 mai 2017, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 15 Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 469

Chestiunile care urmează să fie soluționate de către instanță la executarea pedepsei

„(1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume:

1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal);

2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal);

3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal);

4) amânarea executării pedepsei pentru femeile gravide și femeile care au copii în vârstă de până la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amânării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate;

5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal);

6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal);

7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal);

8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal);

9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 și 91 din Codul penal);

10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa;

11) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărâri;

12) calcularea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărârii de condamnare;

13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical alienaților (art.101 din Codul penal);

13¹) internarea forțată într-o instituție fiziopneumologică (art.961 din Codul penal);

14) liberarea de pedeapsă sau ușurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art.10 și 10¹ din

Codul penal), precum și excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată;

15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare);

16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinței de condamnare (art.97 din Codul penal);

17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor;

18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat că prevederile articolului 469 din Codul de procedură penală, care abilitează instanța de judecată să soluționeze chestiunea privind schimbarea categoriei penitenciarului, la executarea pedepsei, sunt contrare prevederilor constituționale, întrucât tipul penitenciarului în care urmează să se execute pedeapsa cu închisoarea se stabilește printr-o sentință judecătorească definitivă, care poate fi modificată doar prin căile extraordinare de atac.

11. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate contravin articolelor 4, 6-8, 15-16, 20, 21, 23, 25-27, 52-55 și 115-117 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Tudor Cojocar, parte în dosarul nr.21r-422/17, aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, **presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acestora și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.**

16. Curtea reține că, potrivit încheierii instanței de judecată, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 469 alin.(1) pct.1), 2), 6), 17) și 18) din Codul de procedură penală, având următorul conținut:

„(1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume:

1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal);

2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal);

[...]

6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal);

[...]

17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor;

18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.

[...]”

17. Curtea observă că autorul excepției a menționat că normele contestate încalcă prevederile articolelor 4, 6-8, 15-16, 20, 21, 23, 25-27, 52-55 și 115-117 din Constituție.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, deși autorul invocă în mod formal prevederile constituționale ale art. 4, 6-8, 15-16, 20, 21, 23, 25-27, 52-55 și 115-117, în realitate acesta nu motivează pretinsa contrarietate a dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale invocate.

19. Astfel, Curtea apreciază că autorul excepției nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci, în esență, invocă neconstituționalitatea unor prevederi din Codul de procedură penală, determinată de o pretinsă necorelare a soluției legislative cuprinsă în aceste norme, o parte dintre care, de fapt, nici nu au legătură cu soluționarea cauzei.

20. Or, potrivit art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea adresată Curții Constituționale trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele, care demonstrează că prevederea

contestată contravine Constituției, precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate.

21. Prin urmare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil.

22. În temeiul celor expuse *supra*, Curtea reține că, în lipsa argumentării incidenței normelor constituționale invocate asupra prevederilor contestate, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este vădit nefondată, nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 469 alineatul (1) punctele 1), 2), 6), 17) și 18) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către Tudor Cojocaru, parte în dosarul nr.21r-422/17, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 27 iunie 2017
DCC nr. 61
Dosarul nr. 76g/2017*